

**Handläggare**  
David Jonsson  
Telefon: 08-508 31 197**Till**  
Kulturnämnden  
2014-02-04  
Nr 9

## **Svar på skrivelse om lånekort för papperslösa**

### **Förslag till beslut**

Skrivelsen besvaras genom detta tjänsteutlåtande.

### **Sammanfattning**

I en skrivelse till Kulturnämnden har Ann Mari Engel (V), Mårten Andersson (V), Tomas Rudin (S) samt Mats Berglund (MP) föreslagit att de som lever som papperslösa eller saknar fast adress skall få tillgång till lånekort vid de bibliotek som ligger inom kulturförvaltningens ansvarsområde.

Kulturförvaltningarna delar uppfattningen om en fri och jämlik tillgång till Stockholms stadsbiblioteks och Kulturhuset Stadsteaterns biblioteksservice.

Enligt kulturnämndens verksamhetsplan för 2014 ska papperslösa och personer utan fast adress ges tillgång till lånekort med tillhörande service. Stockholms stadsbibliotek har redan under 2013 påbörjat arbetet för att snarast möjliggöra denna aktuella service.

Berit Svedberg  
KulturdirektörInga Lundén  
Stadsbibliotekarie

### **Underlag för beslut**

Ärendet har beretts av Stockholms stadsbibliotek i dialog med Kulturhuset Stadsteatern samt Malmö och Göteborgs stadsbibliotek.

## Skrivelsen

I en skrivelse till Kulturnämnden har Ann Mari Engel (V), Mårten Andersson (V), Tomas Rudin (S) samt Mats Berglund (MP) föreslagit att de som lever som papperslösa eller saknar fast adress skall få tillgång till lånekort vid de bibliotek som ligger inom förvaltningens ansvarsområde.

## Bakgrund

För att få ett lånekort för lån av böcker och annan service på biblioteken krävs idag giltig legitimationshandling samt fast adress i Sverige. De som till exempel fått avslag på en asylansökan och befinner sig i landet utan tillstånd har inte tillgång till detta och omfattas därmed inte fullt ut av den service som ges på stadens folkbibliotek.

Det är svårt att finna tillförlitlig statistik över antalet papperslösa personer i Sverige eller specifikt i Stockholm, Socialstyrelsen redovisade 2010 att det fanns uppskattningar som talar om mellan 10 000 och 50 000 personer i Sverige.

Under året har situationen för de personer som befinner sig i landet utan tillstånd uppmärksammats, bland annat i samband med polismyndighetens så kallade ”Reva-aktion” under vintern. Vidare har ny lagstiftning stärkt papperslösas ställning i fråga om skolgång och rätt till sjukvård. Även inom den svenska bibliotekssektorn har de papperslösas situation uppmärksammats. I Göteborg har det på tjänstemannanivå fattats ett beslut som ger papperslösa rätt till bibliotekens tjänster under en begränsad tid. Därefter omprövas lånerätten och kan förnyas om inget väsentligt nytt inträffat i den papperslöses livssituation. Malmö Kulturnämnd fattade i juni på förvaltningens förslag beslut att ge papperslösa möjlighet att teckna särskild överenskommelse om lånekort med begränsad giltighetstid. Det beslut Malmö kulturnämnd fattade kom emellertid att överklagas av en privatperson med hänvisning till att det strider mot den kommunala likställighetsprincipen och ärendet ligger nu i Förvaltningsrätten för avgörande. I avvaktan på detta har Malmös beslut inte kommit att verkställas.

## Förvaltningens synpunkter

Enligt Stockholms stads biblioteksplan ska stadens bibliotek erbjuda fri och jämlik tillgång till läsupplevelser, information och upplevelser. Användarnas behov ska vara utgångspunkten för

bibliotekens service. Alla ska ha tillgång till det samlade mediebeståndet och folkbibliotekens samlade kompetens. I 2014 års verksamhetsplan ska papperslösa och personer utan fast adress ges tillgång till lånekort med tillhörande service. En service som så långt som möjligt skall vara likvärdig den biblioteksservice som erbjuds övriga individer.

Inom Stockholms stadsbibliotek utarbetades innan sommaren en administrativ rutin som gör det praktiskt möjligt för avdelningens bibliotek att låna ut medier även till papperslösa. Arbetet pågår för att kunna införa rutinerna i Stockholms stadsbiblioteks och Kulturhuset Stadsteaterns biblioteksverksamhet i enlighet med verksamhetsplanen. Rutinen bygger på Göteborgs och Malmös utarbetade arbetssätt med en speciell, tidsbegränsad överenskommelse som ger personen tillgång till ett lånekort med 6 månaders giltighetstid. Respektive biblioteks adress används som låntagarens adress, tillsammans med låntagarens e-postadress i de fall låntagaren så önskar. Giltighetstiden för kortet kan vid behov förlängas.

Stockholms stadsbibliotek avser snarast erbjuda papperslösa och personer utan fast adress tillgång till lånekort med tillhörande service.

### **Bilaga**

Skrivelse från Ann Mari Engel (V), Mårten Andersson (V), Tomas Rudin (S) och Mats Berglund (MP) om lånekort för papperslösa